

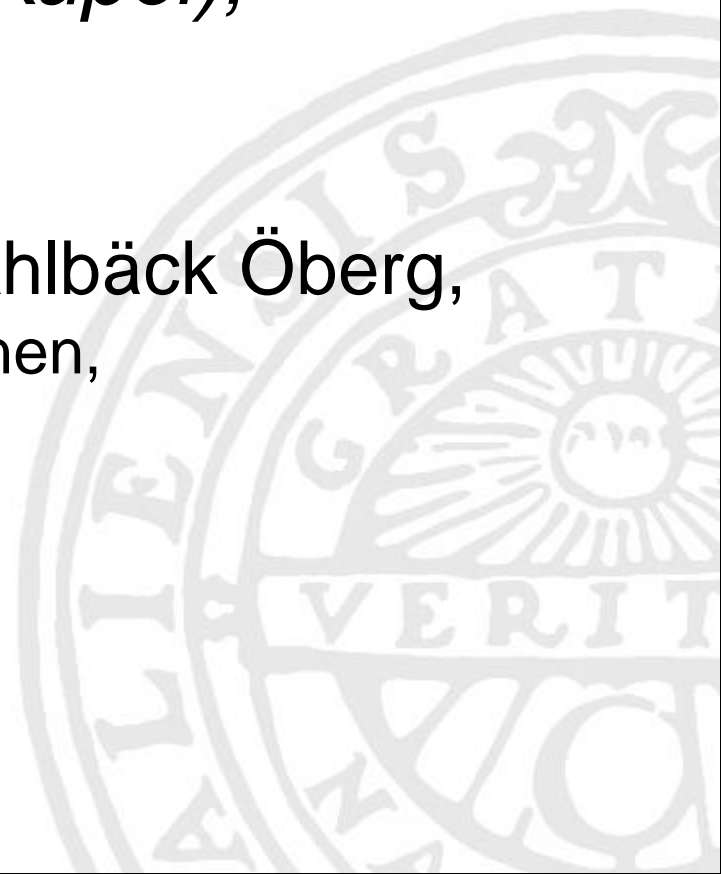

UPPSALA
UNIVERSITET

Kunskap och politik – mellan nonchalans och teknokrati

Kunskap och politik (Kupol),
finansierat av VR

PerOla Öberg & Shirin Ahlbäck Öberg,
Statsvetenskapliga institutionen,
Uppsala universitet

UPPSALA
UNIVERSITET

Två hot mot demokratiska ideal

**Kunskaps-
nonchalans**

Expertdelegation

UPPSALA
UNIVERSITET

Teoretiska, renodlade modeller för beredningsarbete

	Maktkamp		Deliberativ verksamhet	Expert-delegation
	<i>Ritual</i>	<i>Intressekamp</i>		
<i>Beredningsunderlaget uppfattas som</i>	Ofarlig terapi	Hot eller möjlighet	Reform-instrument	Sanningsproduktion
<i>Beredningsprocessen uppfattas som</i>	Ett spel för galleriet: legitimering	Maktkamp	Deliberativt o rationellt samtal om lösn.	Objektiv (vetenskaplig)
<i>Utredarna uppfattas som</i>	Tandlösa byråkrater	Konkurrenter om verklighetsbeskrivningarna	Samtals- el. diskussionspartners	Ovådiga experter
<i>Resultat uppfattas som</i>	Pliktskyldiga standardsvar	Politiskt färgade beställningsarbeten	Diskussionsinlägg som ska beaktas	”Sanningar”
<i>Förslag som ogillas bemöts med</i>	Artigt ointresse	Moteld och förnekanden	Respekt och argument	Vördsam tystnad

Kunskapsnonchalans: *Universitetsutnämningarna*

- Högskolorna i Karlstad, Växjö och Örebro samt Mitthögskolan ansökte 1997 om att bli universitet
- frågan bereddes av Högskoleverket: Särskild bedömningsgrupp tillsattes bestående av fyra professorer från Sverige, en från Finland och en från Norge (*peer-review-förfarande*).
- HSV ändrade förutsättningarna, bedömningsgruppens rekommendationer ändrades dock inte.
- Regeringen gick – utan argumentation – helt tvärtemot experternas rekommendationer.

Expertdelegation: *Mål- och resultatstyrning*

- Stor institutionell reform, som påtagligt ändrar förutsättningarna för politikens utformning.
- Politikerna uppseendeväckande frånvarande. Besluten fattade efter kort diskussion i verksledningspropositionen och i en kompletteringsproposition, knappt diskuterat i riksdagsbehandlingen.
- Komplex fråga där kunskapsläget präglas av osäkerhet – tydligt utrymme för politiska överväganden. Men politikerna lämnade ”walk over”.

UPPSALA
UNIVERSITET

Kunskapsläget

Etablerad kunskap

Osäker kunskap

Nonchalans

Univ-
utnäm

Respekt

Passivitet/
Underdånig-
het

Mål- o
resultat-
styrning

**Politiker-
nas förhåll-
ningsätt**